

Pismo Święte

**Słowo Boga w
ludzkich słowach**

Czym jest Pismo Święte?

Pismo Święte (Biblia)

Zbiór ksiąg uznanych przez Kościół za natchnione przez Boga i przekazujące Jego Objawienie całej ludzkości.

Natchnienie

Bóg jest prawdziwym Autorem Pisma — działał przez ludzkich autorów, którzy pisali to, co On chciał przekazać, zachowując swoją wolność i styl.

Dwa wymiary — jeden tekst

Biblia jest jednocześnie Słowem Bożym i dziełem ludzkim. Te dwa wymiary są nierozłączne — tak jak Chrystus jest w pełni Bogiem i w pełni człowiekiem.

Pismo Święte a Tradycja

Tradycja — żywe Objawienie

Tradycja to żywe przekazywanie Objawienia Bożego w Kościele — poprzedza ona Pismo Święte i nieustannie mu towarzyszy przez wieki.

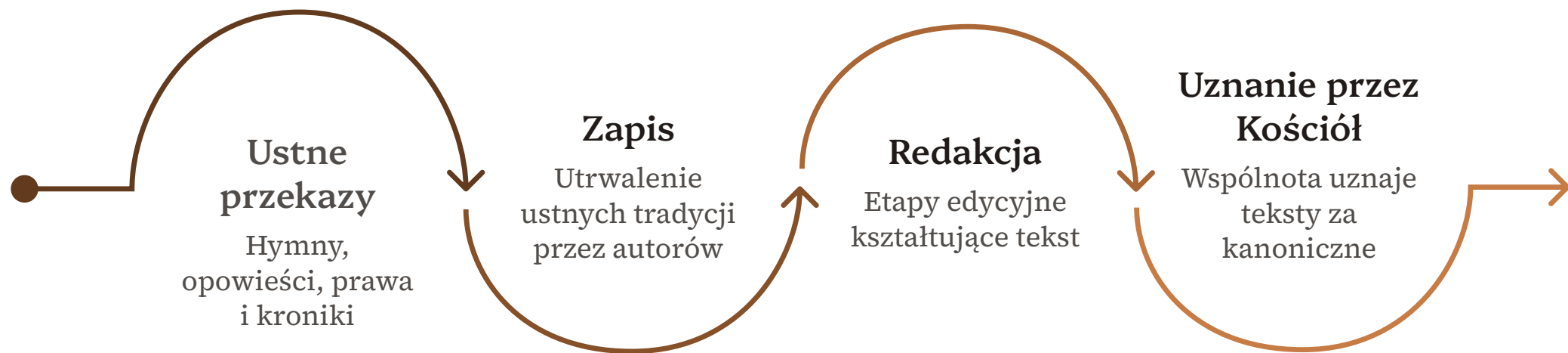
Jeden depozyt wiary

Pismo i Tradycja tworzą **jeden depozyt wiary**. Nie są sobie przeciwstawne — wzajemnie się uzupełniają i rozświetlają.

Magisterium

Autentyczną interpretację obu powierza Kościół **Urzędowi Nauczycielskiemu (Magisterium)** — by wierni mogli pewnie kroczyć drogą Objawienia.

Jak powstała Biblia?

Teksty biblijne powstawały przez około **1000 lat** — od X wieku przed Chrystusem do I wieku po Chrystusie. Każda księga przeszła przez wieloetapowy proces: od żywego słowa po utrwalony tekst uznany przez wspólnotę wiary.

Języki Biblii

Hebrajski

Język większości Starego Testamentu — starożytny język Izraela, w którym zapisano Torę, Proroków i Pisma.

Grecki (koine)

Język całego Nowego Testamentu — *lingua franca* świata hellenistycznego, dostępny dla milionów czytelników.

Aramejski

Fragmenty Starego Testamentu (Dn, Ezd) oraz język codzienny Jezusa i pierwszych uczniów. *Abba, Maranatha...*

Septuaginta (LXX)

Pierwsze tłumaczenie Starego Testamentu na grecki, III–II w. przed Chr. — punkt wyjścia dla autorów Nowego Testamentu.

Gatunki literackie Biblii

Biblia zawiera wiele różnych form literackich — ich rozpoznanie jest **kluczem do właściwej interpretacji**. Czytając Biblię, pytamy zawsze: co autor chciał powiedzieć i jakim językiem się posługiwał?

Narracja historyczna

Opisy wydarzeń zbawczych:
Wyjście z Egiptu, Ewangelie, Dzieje
Apostolskie.

Poezja i hymny

Psalmy, Pieśń nad Pieśniami —
modlitwa i miłość wyrażona
językiem obrazu.

Literatura mądrościowa

Przysłowia, Hiob, Mądrość Syracha
— refleksja nad sensem życia i
Bożym porządkiem.

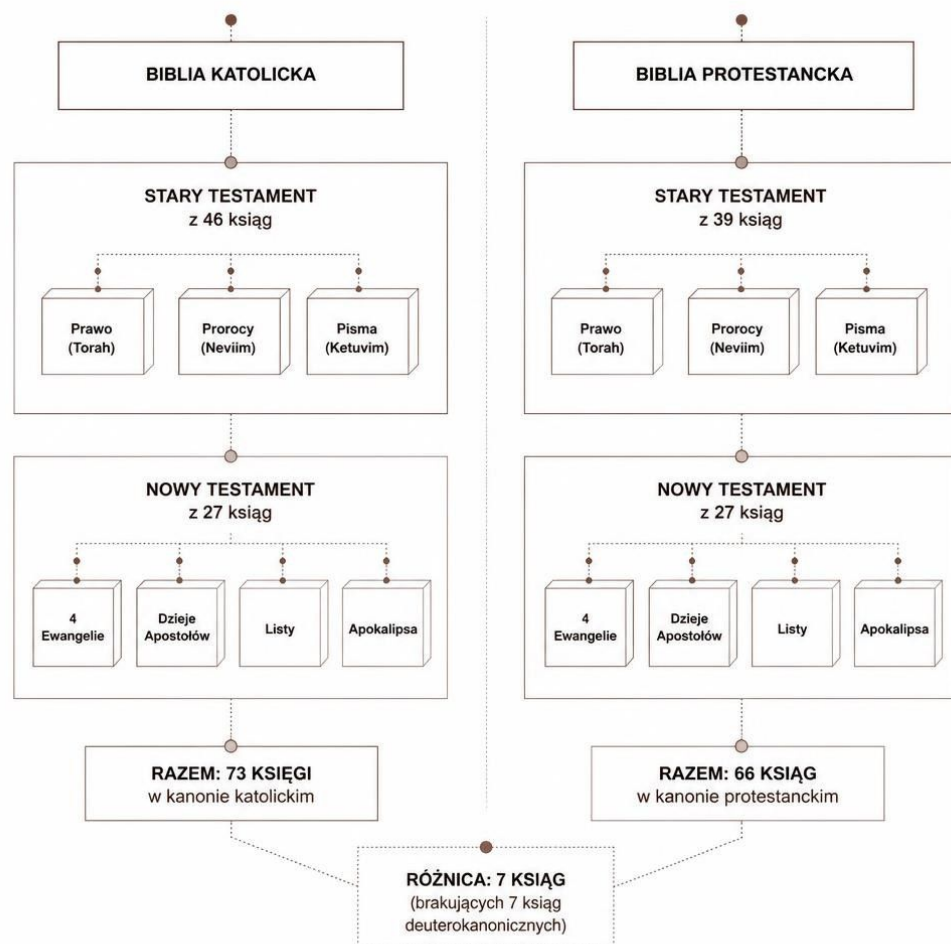
Proroctwo i apokaliptyka

Izajasz, Ezechiel, Apokalipsa — wizje, symbole, wezwanie
do nawrócenia.

Listy i prawo

Listy Pawłowe, Listy Katolickie, Pięcioksiąg — każdy
gatunek rządzi się własnymi regułami.

Podział Biblii

Stary Testament — 46 ksiąg

Kanon katolicki obejmuje **Prawo, Proroków i Pisma** — historia zbawienia przed przyjściem Chrystusa.

Nowy Testament — 27 ksiąg

4 Ewangelie, Dzieje Apostolskie, Listy i Apokalipsa — spełnienie obietnicy i życie pierwszego Kościoła.

📖 **73 księgi** w kanonie katolickim (kanon protestancki: 66 — bez 7 ksiąg deuterokanonicznych).

Kanon Pisma Świętego

1 Czym jest kanon?

Oficjalny wykaz ksiąg uznanych przez Kościół za **natchnione** i należące do Pisma Świętego.

2 Sobór Trydencki (1546)

Kanon kształtował się stopniowo przez wieki. Dla katolików został ostatecznie i uroczyście ustalony na Soborze Trydenckim w roku **1546**.

3 Kryteria kanoniczności

Apostolskie pochodzenie ksiąg, zgodność z regułą wiary oraz powszechne używanie w **liturgii Kościoła**.

Apokryfy — co to takiego?

Czym są apokryfy?

Słowo *apókryphos* po grecku znaczy **ukryty**. Apokryfy to pisma wczesnochrześcijańskie lub żydowskie, które **nie weszły do kanonu** — nie są uznawane za natchnione przez Boga.

Bywają wartościowe historycznie i literacko, lecz nie mają autorytetu Pisma Świętego.

Przykłady apokryfów

- Ewangelia Tomasza
- Protoewangelia Jakuba
- Księga Henocha

❏ **Ważne!** Katolickie **księgi deuterokanoniczne** (Tobiasz, Judyta, 1–2 Machabejskie, Mądrość, Syrach, Baruch) **nie są apokryfami** — należą do pełnego kanonu Kościoła katolickiego.

Jak czytać Biblię?

Cztery zasady interpretacji

Gatunek literacki

Inaczej czyta się psalm, inaczej kronikę, inaczej list apostolski.

Całość Pisma

Teksty wzajemnie się wyjaśniają — Stary i Nowy Testament są ze sobą nierozzerwalnie związane.

Żywa Tradycja

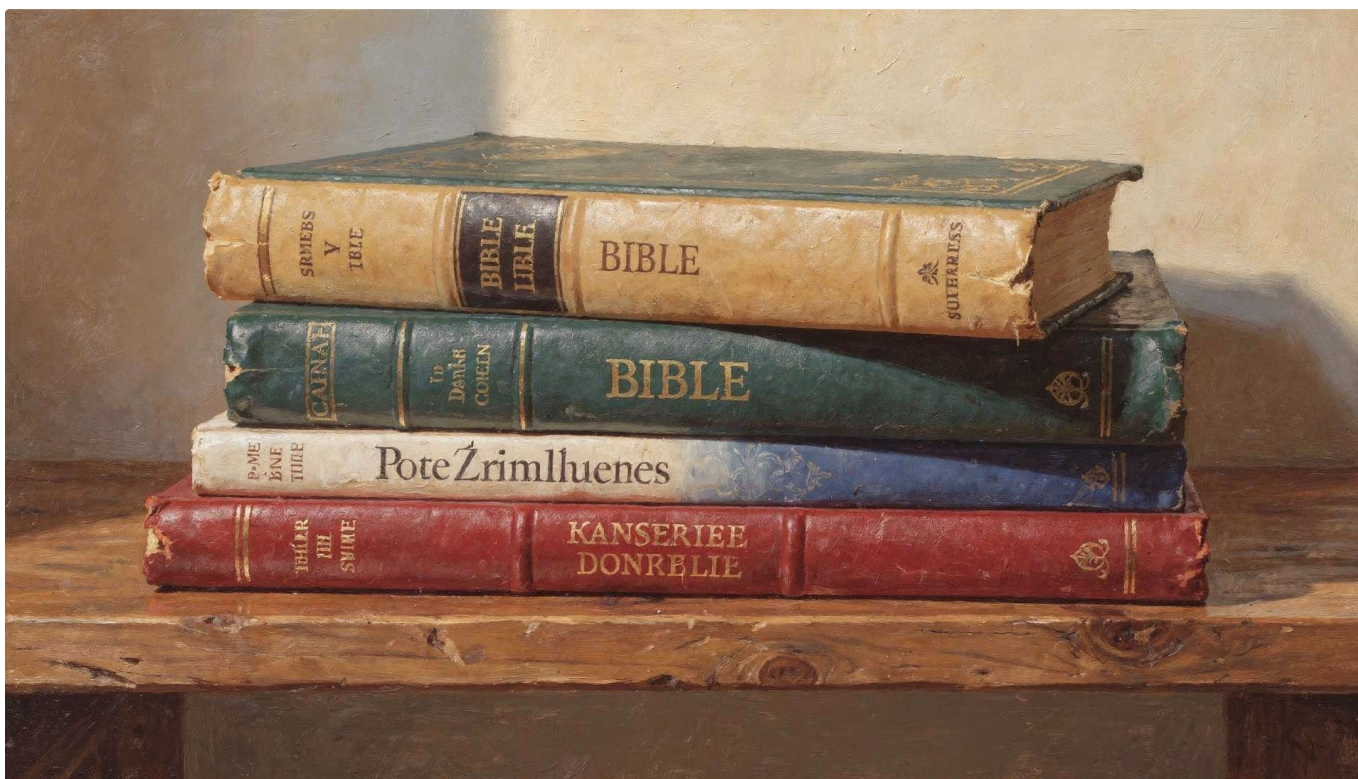
Interpretuj w Tradycji Kościoła — nie w oderwaniu od wspólnoty wiary i Magisterium.

Sens dosłowny i duchowy

Biblia mówi o historii i o Bogu — szukaj obu warstw znaczenia w każdym tekście.

Biblia dziś — przekłady i dostępność

Najczęściej tłumaczona księga w historii

Biblia jest dostępna w **ponad 3 500 językach** — żadna inna księga nie dotarła do tylu ludzi i kultur na świecie.

Ważne polskie przekłady

- **Biblia Tysiąclecia** — przekład ekumeniczny, używany w liturgii
- **Biblia Paulistów** — z obszernymi komentarzami
- **Biblia Warszawska** — tradycja protestancka
- **Biblia Ekumeniczna** — współpraca wyznań chrześcijańskich

Zachęta Kościoła

Kościół zachęca do codziennej lektury Pisma jako modlitwy i osobistego spotkania z **żywym Bogiem**.

Zaczniij czytać — Biblia jest dla Ciebie

Dobry punkt startowy

- **Ewangelia wg św. Marka** — najkrótsza, dynamiczna, idealna na początek
- **Psalmy** — modlitwa na każdą chwilę życia
- **Listy św. Pawła** — serce teologii chrześcijańskiej

Pomocne narzędzia

- Komentarze biblijne i wydania z przypisami
- *Lectio divina* — modlitewna lektura Pisma
- Grupy biblijne w parafii

„Nieznajomość Pisma jest nieznajomością Chrystusa.”

— św. Hieronim, Doktor Kościoła

